

Pedagogisch beleid Peutergroep en BSO de Ontdekking

‘Help mij het zelf te doen, leer mij het zelf te doen’

*In samenwerking met DOK13
Mei 2021
Versie 5*

Inhoud

Inleiding	3
Praktische informatie.....	4
1. Pedagogiek	5
Inleiding	5
1.1 Doel, missie en visie kindcentrum de Ontdekking	5
1.2 Montessori stijl	6
1.3 Pedagogisch klimaat.....	6
1.3.1 Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving.....	6
1.3.2 Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties.....	7
1.3.3 Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties.....	7
1.3.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen	8
1.4 Kanjertraining.....	9
2. Kwaliteitszorg en borging.....	10
2.1 Pedagogisch medewerkers	10
2.2 Basisgroepen	11
2.3 Opvang	14
2.4 Vier-ogen-beleid.....	15
2.5 BKR	15
2.6 3-uurs regeling / 9-uurs blok.....	15
2.7 Kindzorg	16
2.8 Achterwacht	17
2.9 Klachten – Geschillencommissie.....	17
2.10 Inzet stagiaires.....	18

Inleiding

Kindcentrum de Ontdekking, is een plek waar onderwijs en opvang samen komen. Een concept dat in de laatste jaren steeds meer terrein heeft gewonnen in de continu veranderende samenleving. Het kindcentrum is een voorziening tussen school en thuis en vangt kinderen op vanaf 2 t/m 13 jaar. Op deze manier kunnen ouders/verzorgers werk, opleiding of andere maatschappelijke activiteiten vervullen. De opvang binnen het kindcentrum wordt uitgevoerd door DOK13. Zij streven ernaar om samen met de school een compleet dagarrangement aan te bieden waarbij er intensieve samenwerking is tussen de school en de opvang. De opvang binnen het kindcentrum gebruikt de termen BSO, VSO en peutergroep.

De BSO, *Buiten Schoolse Opvang*, is een plek waar kinderen van 4 t/m 12 jaar samen komen na school. De tijd bij de BSO heeft vele wensen te vervullen. Kinderen komen er 'thuis' na een schooldag. Ze hebben vrije tijd, maar blijven toch leren en zich ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers hebben de taak om vorm te geven aan opvoeding, verzorging, begeleiding en het organiseren van activiteiten. Ouders vertrouwen hun kind toe aan de opvang, dus het onderlinge vertrouwen is van groot belang. BSO de Ontdekking vindt kwalitatief goede opvang en een duidelijk (doorgaande) pedagogische (leer)lijn van groot belang. Op deze manier kan het welzijn van het kind worden gestimuleerd en worden gewaarborgd en kan ieder kind tot zijn recht komen.

De VSO, *Voor Schoolse Opvang*, vindt plaats voordat de school begint. Kinderen krijgen hier de ruimte om te ontbijten en de dag rustig op te starten.

De peutergroep is voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Peuters maken zo kennis met de Montessori visie van het kindcentrum. Dit wordt gedaan met behulp van de materialen en de werkjes die passen bij de Montessori visie. Peuters ontwikkelen zich spelenderwijs en starten met wennen in de onderbouw wanneer zij 3 jaar en 9 maanden oud zijn. Echter kinderen zijn tegen die tijd al zo gewend aan de school, aan de gang van zaken, de andere kinderen en leerkrachten doordat zij iedere dag door dezelfde deur naar binnen komen. Zij raken op deze manier al vroeg vertrouwd met de school. Dit versoepelt de doorstroom naar de onderbouw.

In dit 'Pedagogische Beleid' leest u hoe wij de ontwikkeling van kinderen begeleiden in de opvang, binnen de kaders van de kinderopvangwet. Mocht u na het lezen van dit beleid nog vragen hebben, dan kunt u altijd contact opnemen met één van de pedagogisch medewerkers of de directeur van de school.

Praktische informatie

Organisatie gegevens

Kindcentrum de Ontdekking
Andriessenplein 4
7425 GX Deventer
BSO: 06-18893977
School: 0570-658154

KVK: 29567130

LRKP: 193082329

Onderdeel van:

DOK13
Postbus 51
7240 AB Lochem
Telefoon: 06-50264881

Contact

Wilt u uw kind aanmelden? Uw contract wijzigen? Of heeft u andere financiële- en/of administratieve vragen? Dan kunt u contact opnemen met Attie Hendriksen via telefoonnummer: 06-50264881 of uw vraag sturen naar info@dok13.info Voor de (pedagogisch)inhoud van de opvang of andere vragen kunt u zich wenden tot een pedagogisch medewerkster.

1. Pedagogiek

Inleiding

Kindcentrum de Ontdekking is een plek voor kinderen van 2 tot 13 jaar van 07.15 uur tot 18.00 uur. Tussen 08.30 uur en 14.00 uur krijgen de kinderen van 4 tot 13 jaar onderwijs. Buiten de schooluren verzorgen wij VSO en BSO. Voor kinderen van 2 tot 4 jaar hebben wij een peutergroep tijdens de schooluren. Als team laten wij ons inspireren door de ideeën van de Italiaanse onderwijshervormer Maria Montessori. Zij ontwierp haar eigen materialen en benadrukte steeds weer haar visie op het jonge kind met het motto: 'Help mij het zelf te doen' en voor het oudere kind: "Leer mij het zelf te doen".

Om de opvang binnen het kindcentrum vorm te geven beschrijven wij in dit hoofdstuk hoe wij die invulling geven vanuit de Montessori stijl. Allereerst onze missie en visie. Wij beschrijven daarna ons pedagogisch klimaat dat een combinatie is van de Montessori visie en de geldende wetgeving.

1.1 Doel, missie en visie kindcentrum de Ontdekking

Doel

1. Opvang voor kinderen van 2 t/m 12 jaar binnen kindcentrum de Ontdekking
2. Verlengde schooldag invullen met (leerzame) vrije tijd
3. Kwalitatieve goede voor- en vroegschoolse educatie bieden aan kinderen van 2 tot 4 jaar
4. Een opvangplek waar kinderen zich thuis, veilig en vertrouwd voelen

Missie

Onze missie is een omgeving te creëren waarin kinderen de kans krijgen om in vrijheid hun persoonlijke, emotionele en cognitieve intelligentie zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Wij sluiten in onze opvang aan bij de individuele ontwikkelingsbehoefte van het kind. De school en de opvang stimuleert de kinderen zich te ontwikkelen tot zelfstandige jonge mensen die hun kansen binnen een steeds veranderende (maatschappelijke) omgeving optimaal weet te benutten.

Visie

Het kind mag er zijn in een omgeving waarin het kind centraal staat. Er is ruimte voor emotie, verhaal en beweging. Om te leren van een dag en de dag te verwerken. De kinderen krijgen de vrijheid en de gelegenheid om zelf te ontdekken, te doen en te ervaren binnen een duidelijke structuur. Het handelen van de pedagogisch medewerkster is erop gericht dat het kind de ruimte krijgt waarin het zichzelf kan zijn en waarin zij zoveel mogelijk aansluiting vindt bij het kind zodat het zich kan ontwikkelen. Daarnaast schept zij de voorwaarde voor een veilige omgeving.

1.2 Montessori stijl

Begin 1900 schrijft Maria Montessori haar eerste boek, dit eerste boek wordt de handleiding voor een onderwijsmodel waarin opvoeding een belangrijke rol heeft. De opvoeder heeft een belangrijke functie binnen de Montessori stijl. De opvoeder is een rolmodel, altijd en overal. De opvoeder is zich hiervan bewust en speelt hier positief op in. Een opvoeder werkt vanuit een positieve grondhouding, positieve emoties zijn van grote invloed op opgroeiende kinderen. Dit biedt een basis waaruit kinderen kunnen groeien. De Montessori opvoeder is altijd op zoek naar balans. Balans tussen sturen en volgen, in de actie en observeren, in afstand en nabijheid, in ingrijpen en afwachten (Pelgrom, 2013). Flexibiliteit is hierbij erg belangrijk. Daarnaast is echtheid en persoonlijkheid belangrijk in de Montessori opvoeding. Dat wat je van kinderen verwacht, leef je zelf ook na. Naast de opvoeder zijn regels en routine ook van belang. Routine zorgt voor rust en duidelijkheid. Regels, wanneer ze samen zijn opgesteld, bieden houvast en structuur.

1.3 Pedagogisch klimaat

De vier pedagogische basisdoelen voor de Nederlandse kinderopvang die zijn vastgesteld door Marianne Riksen-Walraven geven een houvast voor kwalitatief goede kinderopvang. Aan de hand van deze vier basisdoelen en onze visie geven wij vorm aan het *pedagogisch klimaat* binnen Kindcentrum de Ontdekking

1.3.1 Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving

Binnen de opvang van het kindcentrum werken we zoveel mogelijk met vaste pedagogisch medewerkers. Hiermee wordt er een basis van vertrouwen uitgestraald naar de kinderen en ouders. Het contact tussen kinderen en pedagogisch medewerkers krijgt hierdoor de kans om te groeien en te versterken. De pedagogisch medewerker geeft vanuit haar professionele houding liefde en aandacht aan een kind.

Binnen de opvang zorgen wij voor elkaar en met elkaar. Een basis die binnen de Montessoristijl belangrijk is. Er is respect en zorg voor elkaar, de omgeving en de materialen waar mee wordt gewerkt. Iedereen wil het graag prettig hebben in eenzelfde ruimte, dus er wordt rekening gehouden met elkaar.

De Montessoristijl staat bekend om zijn vrijheid. Dat wil zeggen dat kinderen de ruimte krijgen om zelf richting te geven aan het eigen ontwikkel- en leerproces.

Kinderen/volwassenen kunnen niet alles doen wat ze zelf willen, zij dienen rekening houden met de ander. 'Mijn vrijheid eindigt, waar jouw vrijheid begint.' (Pelgrom, 2013). Binnen de opvang bieden wij kaders, normen en afspraken die het kind de basis geven waarbinnen het kind in vrijheid kan handelen. 'Vrijheid in gebondenheid'.

Emoties zijn altijd aanwezig en waardevol binnen de opvoeding. Zowel bij kinderen als bij opvoeders. Het onder woorden brengen van emoties is niet altijd even makkelijk. De pedagogisch medewerker zal het kind helpen bij het herkennen, erkennen en verwoorden van emoties. Zowel bij zichzelf, als bij een ander. Op deze manier worden de vaardigheden van het kind vergroot.

1.3.2 Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties

Het leren en ontwikkelen speelt gedurende de hele dag een belangrijke rol. Op de opvang sluiten we aan op het geleerde binnen de schooluren. Ieder kind wil leren en ontwikkelen. De pedagogisch medewerker zal hier op inspelen door de omgeving dusdanig voor te bereiden dat een kind zich hierin zelfstandig kan bewegen en zichzelf kan uitdagen om verder te komen in zijn/haar ontwikkeling.

De voorbereide omgeving bestaat daarom uit verschillende werkjes om de verschillende competenties verder te kunnen ontwikkelen zoals, huishoudelijke werkjes, spelletjes, creatieve werkjes, taalwerkjes, rekenwerkjes, constructiemateriaal etc.

Naast de juiste voorbereide omgeving is dat wat een kind er mee doet ook erg belangrijk. Een kind wil graag spelen, spel is bij uitstek de manier voor kinderen om te ontdekken, ervaren en onderzoeken. Spel neemt daarom een belangrijke plaats in. De heterogene groep is hierbij van belang, kinderen leren van elkaar. Naast de werkjes worden er ook (spel) activiteiten aangeboden om de taal- en spraakontwikkeling en de motorische ontwikkeling te stimuleren.

De pedagogisch medewerker is een belangrijke schakel tussen de omgeving en het kind. De pedagogische medewerker kan aanspraak doen op de intrinsieke motivatie en inspelen op de gevoelige periode door verkregen informatie tijdens observatie. Door bijvoorbeeld een schrijfwerkje aan te bieden aan een 5-jarige kleuter, een huishoudelijk werkje aan te bieden wanneer een kind zich verveelt of door liedje in een andere taal te zingen met een peuter.

Binnen onze visie leren de kinderen zelf keuzes te maken. Een kind komt al op jonge leeftijd in aanraking met het maken van keuzes. Keuzes kunnen maken is onderdeel van de basisvaardigheid 'zelfregulatie'. In de rijke voorbereide omgeving wordt het kind gestimuleerd om keuzes te maken. Bij het maken van keuzes wordt het vermogen van een kind om te luisteren naar zijn eigen interesses en impulsen gestimuleerd. Zowel op de peutergroep als op de BSO bieden wij de ruimte en stimulans om zelf keuzes te kunnen en mogen maken.

De pedagogisch medewerker werkt vanuit een positieve grondhouding. Positieve emoties en motivaties hebben een grote invloed op opgroeiende kinderen. De pedagogisch medewerker houdt rekening met haar voorbeeldrol, dat wat zij van kinderen verwacht leeft zij zelf ook na. Inspelen op intrinsieke motivatie, een kind keuzes geven en laten maken, ondersteunen wanneer nodig en het geven van vrijheid zijn dagelijks terugkerende zaken voor een pedagogisch medewerker.

Het kind, de (vorbereide) omgeving en de houding van de pedagogisch medewerker zullen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van ieder kind.

1.3.3 Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties

Sociale competenties worden zichtbaar en onzichtbaar ontwikkeld. Kinderen leren van elkaar, door te spelen, te ontdekken en te experimenteren. Om op een positieve manier met elkaar te spelen en van elkaar te leren wordt bij kinderen vanaf vier jaar de Kanjertraining ingezet binnen het kindcentrum. Deze training biedt handvaten om op een sociale manier met elkaar om te leren gaan. Op de peutergroep ondersteunt de pedagogisch medewerker bij de ontwikkeling van sociale competenties, zoals bijvoorbeeld vragen of een kind een ander wil helpen of naar elkaar te luisteren in de kring.

Kinderen ontwikkelen ook sociale competenties van een voorbeeldfunctie, zoals eerder is genoemd. Hierbij speelt zowel de voorbeeldrol van de pedagogisch medewerker als van de ouder een belangrijke rol. Verwerking en verwerving van sociale competenties worden (na)gespeeld in bijvoorbeeld de huishoek of tijdens ander fantasiespel. In deze wereld staat iedereen altijd in contact met anderen, in een altijd andere/wisselende situatie. Het zorgen voor elkaar is een belangrijke sociale competentie binnen het kindcentrum.

Het kindcentrum biedt een andere omgeving dan thuis om sociale competenties te verwerven. Belangrijke voorwaarde op de opvang zijn:

- Kinderen leren door doen en ervaren, er is ruimte om te experimenteren.
- Kinderen moeten ruzie kunnen maken en het zelf (leren) oplossen.
- Er moeten leeftijdsgenootjes zijn, om tot sociale competentie verwerving te komen.
- Het organiseren van gezamenlijke activiteiten in groepjes.
- De (positieve) voorbeeldfunctie van de pedagogische medewerker.
- Experimenteren door 8+ kinderen zonder direct (toe)zicht van een pedagogisch medewerker, in bijvoorbeeld een andere ruimte.
- Een pedagogisch medewerker verrijkt het spel door op het juiste moment ondersteuning te bieden bij regels en uitleg van het spel of om in te grijpen bij onveilige situaties.

1.3.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

De overdracht van waarden en normen vormen de basis van de opvoeding. Kinderen zijn sociale wezens in de maatschappij, die leren hoe de wereld in elkaar zit, hoe je met elkaar omgaat en wat de (ongeschreven) regels zijn. Kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met andere culturen, gewoontes en gebruiken. De overdracht vindt plaats tussen kinderen onderling en tussen kinderen en pedagogisch medewerkers. Als pedagogisch medewerker zijn wij een belangrijke spil in de overdracht van waarden en normen. Ook hier geldt 'goed doen, doet goed volgen'. Bijvoorbeeld: wanneer een pedagogisch medewerker iets aan een kind of collega wil zeggen loopt zij naar diegene toe. Op deze manier wordt de rust op de groep gehandhaafd en leren de kinderen dat ze niet naar elkaar moeten schreeuwen. Om de waarden en normen extra kracht te geven hebben pedagogisch medewerkers van de BSO samen met de kinderen leef-afspraken opgesteld.

Tenslotte geven wij veel aandacht aan de volgende waarden en normen:

- Beleefdheid; elkaar groeten bij binnenkomst en weggaan.
- Fatsoen; niet met volle mond praten of iemand laten uitpraten.
- Geduld; op je beurt wachten.
- Behulpzaamheid; wij vinden het belangrijk dat we elkaar helpen.
- Veiligheid; wij doen elkaar geen pijn en stoppen als daarom wordt gevraagd.
- Samenwerking; samen spelen, samen werken, samen leren.
- Begrip; aan elkaar denken, wij leren kinderen rekening met elkaar te houden.
- Authenticiteit; iedereen is anders, hier leren wij mee omgaan.
- Respect; respect voor de ander als persoon met zijn/haar ideeën.
- Gezelligheid; iedereen mag er zijn en samen maken wij er een gezellig dag van.
- Leefbaarheid; om de groepen leefbaar te houden gebruiken wij de materialen daar waarvoor ze bedoeld zijn en laten wij de ruimte achter zoals wij het gevonden hebben.

1.4 Kanjertraining

Binnen de school wordt er gebruik gemaakt van de *kanjertraining*. De *kanjertraining* sluit tevens aan bij de Montessori visie, uitgaan van het goede van de mens en het geven van het goede voorbeeld. Dit vormt de basis voor het kind om echtheid te ontwikkelen in positieve zin. De *kanjertraining* kent vijf uitgangspunten, de afspraken: we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, niemand speelt de baas, niemand lacht uit, niemand doet zielig. De kanjerlessen gaan uit van de positieve eigenheid van het kind, die het verlangen heeft om goed te doen. De praktijk van de kanjertraining kunt u teruglezen in ons pedagogisch werkplan en in de schoolgids.

2. Kwaliteitszorg en borging

Om kwaliteit te kunnen leveren, houden wij ons aan een aantal vaste afspraken vanuit de wet- en regelgeving. Vanuit hier moeten wij voldoen aan een aantal eisen. Zoals bijvoorbeeld de kind-leidster-ratio (BKR), beroepskwalificatie van het personeel, verklaring omtrent gedrag en het gebruik van basisgroepen. In dit hoofdstuk belichten wij deze onderwerpen en geven wij een toelichting hoe wij hier mee omgaan.

2.1 Pedagogisch medewerkers

De opvang binnen kindcentrum de Ontdekking wordt gedraaid door gekwalificeerde pedagogisch medewerkers. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met dezelfde en vaste pedagogisch medewerksters. Zij werken zoveel mogelijk op vaste dagen en op vaste groepen. Het opbouwen van het contact tussen het kind en de pedagogisch medewerksters vinden wij van groot belang. Het kind moet de medewerksters leren kennen als volwassenen die het kan vertrouwen, die aandacht geeft, liefdevol en zorgzaam zijn en interesse hebben in het kind. Daarnaast is het belangrijk dat de medewerker het kind leert kennen om zo goed aan te kunnen sluiten bij de ontwikkeling en de behoeftes van het kind. Door vaste/vertrouwde gezichten voelen kinderen zich veilig. Veiligheid zorgt voor een positieve stimulans op de ontwikkeling.

Pedagogisch medewerksters zorgen voor dagstructuur, activiteiten, ondersteuning, begeleiding, verzorging en veiligheid. Ook zorgt de pedagogisch medewerker onder meer voor het aannemen van de telefoon, beantwoorden van de mail en het doen van de boodschappen.

De pedagogisch medewerksters van de Ontdekking zijn allemaal minimaal in het bezit van een mbo 3 diploma passend binnen de kinderopvang. Ieder jaar nemen zij deel aan na- en bijscholing. Op eigen initiatief kiezen zij cursussen uit bijvoorbeeld uit het aanbod van Sine Limite. Elk jaar zijn er ook een aantal verplichte cursussen zoals bijvoorbeeld de BHV en Kinder-EHBO herhaling. Alle pedagogisch medewerksters beschikken over een geschikte VOG.

Mocht het voorkomen dat er één pedagogisch medewerker werkzaam is op de groep in verband met het kind-leidster-ratio, wordt er ten alle tijden gezorgd voor een achterwacht. Dit is iemand die of aanwezig is in het pand of iemand op afstand, die in geval van een calamiteit kan worden opgeroepen om te ondersteunen daar waar nodig.

Vrijwilligers

Op sommige momenten zullen wij ouders van de kinderen inzetten als vrijwilligers. Bijvoorbeeld bij een uitstapje, begeleiden van een activiteit en/of hand-en-spandiensten. Van ouders vragen wij dan geen VOG. Dit zijn incidentele en kortdurende momenten.

2.2 Basisgroepen

Indeling kinderen

De BSO kent drie basisgroepen bij meer dan 11 kinderen aanwezig op een BSO (mid)dag. Namelijk de Ontdekkers, Uitvinders en Wetenschappers.

BSO de Ontdekkers: hier worden kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar opgevangen. Deze groep wordt bevindt zich in het peuterlokaal op de begane grond. Vanuit de Montessorivisie vangen wij hier (bij voorkeur) de onderbouw kinderen op.

BSO de Uitvinders: hier worden kinderen opgevangen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Deze groep wordt opgevangen in het BSO lokaal op de tweede verdieping. Vanuit de Montessorivisie vangen wij hier bij voorkeur de middenbouw kinderen op. De indeling van deze groep is afhankelijk de groepsgröße van die dag.

BSO de Wetenschappers: hier worden kinderen opgevangen in de leeftijd van 7 tot 12 jaar. Deze groep wordt opgevangen in het BSO lokaal op de eerste verdieping. Vanuit de Montessorivisie vangen wij hier bij voorkeur bovenbouw kinderen op.

De basisgroepen hanteren wij in ieder geval tussen 14.00 uur en 15.00 uur. Afhankelijk van het weer en de aangeboden activiteiten werken wij met het 'open-deuren-beleid', kinderen kunnen dan kiezen waar zij spelen en dit kan afwijken van de basisgroep.

Daarnaast wordt bij de indeling van de groepen rekening gehouden met het sociale aspect (samen spelen met vriendjes en vriendinnetjes).

Peutergroep de Ontdekking vangen kinderen op tussen de 2 en 4 jaar oud. Zij zitten bij elkaar in één groep met maximaal 16 kinderen.

Peuters kunnen verlengde peuteropvang hebben. Dit betekent dat zij tot 18.00 uur aanwezig zijn bij de Ontdekking. De peuters worden dan vanaf 14.00 uur samengevoegd met kinderen van de BSO om zo efficiënt en effectief te kunnen blijven werken. De basisgroep van de peuters blijft de peutergroep op de begane grond. Vaak gaat het op één dag om 1 of 2 peuters. Deze groep wordt dan aangevuld met de BSO, de (jongste)kleuters. De groep bestaat dan uit maximaal 8 kinderen met 1 pedagogisch medewerkster, met een tweede leidster kan deze groep dan 16 kinderen opvangen. Zie voor meer informatie over de BKR bij 2.5.

Combinatiegroep peuters en kleuters

Ons streven is dat de sociaal emotionele en fysieke veiligheid en het welbevinden van de peuter gewaarborgd blijft. Daarnaast moet er ruimte zijn voor een kleuter om 'thuis' te komen en te voelen. Dit maakt dat een pedagogisch medewerkster zich bewust moet zijn van de leeftijdsgroep die zij begeleidt en zich daar op af moet stemmen. De combinatiegroep biedt ook kansen, een peuter kan leren in een heterogene groep van (2)3 tot 6 jaar. Het benadert de gezinssituatie en vanuit de Montessori visie is dit een belangrijk aspect. Wanneer kinderen leren van elkaar, leven met elkaar bevordert dat de sociale ontwikkeling (Pelgrom, 2013).

Wanneer peuters worden toegevoegd aan de BSO groep bewaken wij de BKR.

Om het welbevinden van de peuter te waarborgen ondernemen wij de volgende acties:

- Voorbereidende omgeving. Het peuterlokaal biedt een voorbereidende omgeving voor kinderen van 2/3-6 jaar. Dit betekent dat zowel de peuters als de (jongste) kleuters worden geprikkeld en worden uitgedaagd in dit lokaal. Ieder kind is tot ander gedrag en prestaties in staat.

- Ieder kind mag er zijn en zal verschillend zijn. Zowel tijdens individuele aandacht als groepsactiviteiten houden wij hier rekening mee. Ieder kind kan op zijn/haar manier deelnemen aan de activiteit of uitvoeren van een opdracht op zijn/haar niveau. De pedagogisch medewerker stemt de doelen af.
- De geestelijke voorbereidende omgeving die wij willen uitstralen in deze groep is rust en saamhorigheid. Ieder kind mag er zijn en door het lage kind aantal is er aandacht voor iedereen.
- Heterogene groep. Kinderen leren van elkaar, kinderen leven met elkaar en dat bevordert de sociale ontwikkeling. Een heterogene groep zorgt ervoor dat een kind dan deel uitmaakt van een groter geheel. Het kind wordt omgeven door rolmodellen, die iets verder ontwikkeld is dan zichzelf. De kleuter krijgt de kans om de verantwoordelijkheid te laten zien, zo krijgt de kleuter bevestiging van zijn/haar kunnen. (Goed)voorbeeldgedrag is één van de sterkste leerinterventies, het werkt vaak onbewust en heeft grote invloed.
- Samenwerken. Een individu is een knooppunt van relaties. Om goed samen te kunnen leven moet je samenwerken. Elkaar helpen is een essentieel onderdeel in de Montessoristijl. Helpen geeft een goed gevoel. Kinderen leren niet alleen door te luisteren of door de sturing van een pedagogisch medewerkster. Kinderen leren door te doen, te ervaren, door eigen activiteit. Wanneer de pedagogisch medewerkster de grenzen duidelijk maakt. Krijgen kinderen de ruimte om van elkaar te kunnen leren.

Wenbeleid bij start en doorstroom

Een nieuwe peuter die start op de peutergroep mag langzaam komen wennen. Als het een broertje of zusje is van een ouder kind verloopt dit naar ervaring gemakkelijker. Het jongere broertje of zusje kent het gebouw al en is waarschijnlijk al eens in het peuterlokaal geweest. Nieuwe peuters hebben vaak iets meer moeite. Voor alle nieuwe peuters hanteren wij een wenbeleid. Het kind komt met de intake, die ouders hebben met de directeur, mee. De peuter kan dan al kennis maken met het lokaal en de leidsters en al even spelen. Vanaf de intake worden er concrete wenaafspraken gemaakt naar wens van ouders en pedagogisch medewerker. In ieder geval komt een kind één ochtend van 08.30 tot 10.00 uur wennen. In de eerste weken van de opvang vragen wij wel aan ouders bereikbaar te zijn, zodat wij kunnen bellen wanneer de peuter zich niet veilig voelt. Afhankelijk van het eerste wemoment worden volgende afspraken gemaakt.

Kinderen die de BSO bezoeken op kindcentrum de Ontdekking kennen het gebouw, de groepen, de kinderen en de leidsters goed. Het open-deuren-beleid is hierdoor erg soepel en ontspannen. Wanneer kinderen doorstromen naar een andere basisgroep, doordat zij bijvoorbeeld ouder worden, verloopt dan ook gemakkelijk. Een peuter die vier wordt en die doorstroomt naar de BSO hebben ook al ruim kennis gemaakt met de ruimte beneden en de leidsters. De basisgroep voor de jonge kleuter is dezelfde ruimte als de peutergroep, waardoor er weinig voor een doorstromende peuter verandert.

Een startend BSO kind kent vaak het kindcentrum de Ontdekking ook al. Maar dit is niet altijd het geval, een kind van vier jaar kan tegelijk starten op school en de BSO. Zij krijgen de kans om te wennen als ouders/kind dit wensen. Dit wordt afgestemd door de pedagogische medewerker, de directeur en de ouders.

Inrichting ruimtes

Binnen kindcentrum de Ontdekking heeft de opvang in ieder geval vier binnen ruimtes tot haar beschikking. Dit is de peutergroep op de begane grond. De BSO groep op de tweede verdieping en de creatieve ruimte er tegenover. Op de eerste verdieping is er ook een BSO ruimte, deze is ingericht voor de bovenbouw. Deze vier ruimtes worden veelvuldig gebruikt. Daarnaast zijn er nog een aantal ruimtes binnen het kindcentrum waar ook gebruik van wordt gemaakt gedurende de dag. Zoals de speelzaal.

De peutergroep en de BSO groepen zijn huiselijk en gezellig ingericht, dit zijn dan ook de basisgroepen die gebruikt worden voor de opvang. De activiteiten, materialen en werkjes zijn afgestemd op de leeftijd in de betreffende basisgroepen. Met kasten en hoeken waarin kinderen kunnen ontdekken, leren en werken (spelen). De materialen, werkjes en speelgoed zijn afgestemd op de verschillende ontwikkelingstaken. Zo bieden wij activiteiten aan die betrekking hebben op rekenen, taal, kosmisch leren, lezen, creativiteit, zintuigelijk en huishoudelijk. Door deze voorbereidende omgeving wordt het kind uitgedaagd. Alle materialen hebben vaste plaatsen in de kasten, dit bevordert de zelfstandigheid van de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor zelf hun eigen spullen pakken en opruimen. Een opgeruimde en geordende ruimte geeft rust. Dit draagt bij aan de ontspannen sfeer die wij in de groep willen creëren. Daarnaast worden de groepsruimtes passend bij de tijd van het jaar of het thema 'aangekleed'.

De creatieve groep, op de tweede verdieping, is een ruimte die is ingericht om creatief te werken. Hier zijn meerdere kasten te vinden met knutselmateriaal. In het midden staan twee grote tafels waaraan gewerkt kan worden.

Alle basisgroepen hebben een eigen keukenblok waar eten wordt bereid. In de peutergroep geeft de kraan die voor kinderen toegankelijk is alleen koud water. De hoge keukenblokken in de BSO- en peutergroep geeft de kraan wel warm water, maar geen heet water. De groepen hebben allemaal een koelkast en de peutergroep een koel-vries combinatie. Aangrenzend aan de BSO groepen is een toiletruimte. Het peuterlokaal heeft in het lokaal een toiletruimte.

Buiten ruimte

Begin 2017 is het buitenspeel terrein vernieuwd. Kindcentrum de Ontdekking is trotse eigenaar van een 'natuurlijke buitenspeelplaats'. Het beschikt over veel houten materialen, zand, water en beplanting. Kinderen kunnen hier naar hartenlust ontdekken, spelen, plezier maken en zich verwonderen over wat de natuur ze kan bieden. Beide pleinen zijn afgeschermd doormiddel van een hek.

De verschillende spelsituaties buiten zorgen voor leermomenten voor de kinderen. De pedagogisch medewerkster zal in dit spel observeren en eventueel deelnemen om het spel te sturen.

Het natuur plein kan er wel voor zorgen dat de kinderen met vieze en/of natte kleding naar huis gaan. Ook ontdekken kinderen (weer) een nieuwe dimensie van spelen, zo wordt er vaak gespeeld met de materialen die de natuur te bieden heeft gecombineerd met de fantasie.

Open deuren beleid

Het uitgangspunt is verantwoorde kinderopvang. De kinderen mogen op de BSO bij activiteiten de basisgroep verlaten. Het eerste eet- en drinkmoment, tussen 14.00 en 14.30 uur, vindt altijd plaats in de basisgroep. Activiteiten vinden pas na 14.30 uur plaats en dan gaat het opendeurenbeleid in. De maximale omvang van de basisgroep wordt in die situaties tijdelijk los gelaten. Tijdens het opendeurenbeleid waarborgen wij bij voorkeur de BKR. Echter kan zich een situatie voordoen dat een pedagogisch medewerker een kortdurend moment de BKR overschrijdt door het open deuren beleid. De BKR wordt wel altijd gewaarborgd kindcentrum breed. De kinderen uit de combinatiegroep peuters en BSO kan vanaf 14.30 uur ook gebruik maken van de BSO groep en de creatieve ruimte op de tweede verdieping. Het trap lopen gebeurt altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerkster. Ouders van peuters ondertekenen dit punt op het *toestemmingsformulier*. Het tweede eet en drinkmoment gebeurt bij voorkeur ook in de basisgroep. Hier kan van afgeweken worden wanneer het bijvoorbeeld mooi weer is en er buiten een (ijsje) wordt gegeten. Of aansluitend op de aangeboden activiteit en de kinderen die hieraan hebben deelgenomen.

Tijdens de peuteropvang wordt er in mindere mate ook gebruik gemaakt van het opendeuren-beleid. Zo mogen oudere broertjes en zusjes, wanneer overlegd, komen spelen op de peutergroep. Ook gaan bijna 4-jarigen regelmatig even op 'visite' in hun nieuwe klas. Dit alles gebeurt in overleg en wanneer de dagindeling dit toelaat.

2.3 Opvang

Ruilen/extra dagdelen

Het is mogelijk om een ingepland dagdeel (**vooraf**) te ruilen voor een ander willekeurig dagdeel. Een ingepland dagdeel is een vast dagdeel bij een regulier contract. De pedagogisch medewerker bepaalt of er geruild kan worden. Ruildagdelen zijn bedoeld voor alle kinderen, ongeacht de contractvorm. Wij proberen altijd aan de wensen van ouders te voldoen. Ruildagen zijn echter geen recht, maar een extra service die wij aan ouders (proberen te) verlenen.

Extra dagdelen

Indien ouders incidenteel een extra dagdeel nodig hebben, kan dit aangevraagd worden bij de pedagogisch medewerker. Zij bepaalt of dit mogelijk is. Hierbij wordt gekeken naar groepssamenstelling, het aantal kinderen en het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers. Het dagdeel wordt op de eerstvolgende factuur in rekening gebracht. Wanneer ouders voor een langere tijd of structureel extra dagdelen nodig hebben, kunnen zij deze aanvraag doen bij de pedagogisch medewerker of bij de directeur van DOK13, Attie Hendriksen. Hiervoor wordt dan een (tijdelijk) contract gemaakt die ondertekend dient te worden.

Ouders kunnen naast het reguliere contract ook een vakantiecontract afsluiten. Dit vakantiecontract kan afgesloten worden voor dagen die niet binnen het reguliere contract vallen. Een vakantiecontract wordt gemaakt door de directeur van DOK13.

Openingstijden opvang kindcentrum de Ontdekking

Openingstijden schooldagen:

Peutergroep: maandag t/m vrijdag

08.15 – 14.00 uur

BSO: maandag t/m vrijdag

14.00 – 18.00 uur

VSO: maandag t/m vrijdag

07.15 – 08.30 uur

Openingstijden studie/vakantiedagen

Peutergroep: maandag t/m vrijdag

08.15 – 14.00 uur

BSO: maandag t/m vrijdag

08.15 – 18.00 uur

VSO: maandag t/m vrijdag

07.15 – 08.30 uur

De peutergroep en de BSO van kindcentrum de Ontdekking is geopend gedurende 48 weken per jaar. In de zomer(school)vakantie zijn wij de eerste week en de laatste twee weken geopend. Wij zijn gesloten op alle reguliere feestdagen, de week tussen kerst en Nieuwjaar en de tweede, derde en vierde week in de zomer(school)vakantie.

2.4 Vier-ogen-beleid

Tijdens de opvang uren op locatie de Ontdekking wordt er gehandeld naar het vier-ogen-beleid. Tijdens schooldagen en schooluren levert dit over het algemeen geen problemen op. Pedagogisch medewerkers zijn vrijwel nooit alleen. Van 07.15 uur tot 18.00 uur zijn op school collega's, huishoudelijk medewerkers, leerkrachten, directeur en/of conciërge aanwezig. Alle collega's komen gedurende de dag willekeurig de groepsruimten binnenlopen. Om te overleggen, afspraken te maken, af te stemmen of gewoon collegiaal te buurten. Alle collega's komen en gaan op verschillende en willekeurige tijdstippen. Bij vertrek melden ze zich altijd af bij hun collega's van de opvang. Tijdens schoolvakanties is de kans groter dat een pedagogisch medewerkster alleen staat, wij proberen deze moment zo min- en kort mogelijk te laten zijn. Echter, zoals ook aangehaald in het rapport, zal het volledig uitsluiten van één pedagogisch medewerker op een groep niet mogelijk zijn.

2.5 BKR

De afkorting BKR staat voor Beroepskracht Kind Ratio. Dit houdt in dat één leidster een aantal kinderen mag begeleiden.

Binnen kindcentrum de Ontdekking, hanteren wij de volgende BKR:

Groep	BKR	Leeftijd
Peutergroep	1:8 – 2:16	2 tot 4 jaar
BSO de Ontdekkers met peuters	1:8 – 2:16	2 tot 7 jaar
BSO de Ontdekkers	1:10 – 2:20	4 tot 7 jaar
BSO de Uitvinders	1:11 – 2:22	4 tot 12 jaar (waarvan minsten 2 en 4 ouder dan 7)
BSO de Wetenschappers	1:12 – 2:24	7 tot 12 jaar

2.6 3-uurs regeling / 9-uurs blok

Een pedagogisch medewerker kan voor de hele dag worden ingezet, zij draait dan de VSO, peutergroep en BSO. Zij hebben dan een werkdag van meer dan 9 uur. Voor pauzes, de dag starten en de dag eindigen maken wij gebruik van de 3-uurs regeling.

Pauzes bij de peuteropvang: het kan zijn dat er niet wordt voldaan aan de BKR tussen 12.45 uur en 13.45 uur tijdens schooldagen. De pedagogisch medewerker is dan wel in het gebouw aanwezig en neemt pauze op een andere plek dan in de groep.

Tijdens schoolvakanties: het kan zijn dat er niet wordt voldaan aan de BKR tussen 08.15 en 09.00 uur. Pauzes van pedagogisch medewerkers vinden plaats tussen 13.00 uur en 14.00 uur tijdens vakantie- of schoolvrijdagen. Afhankelijk van de dagindeling, planning en activiteiten.

Als er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is neemt hij/zij pauze op de groep, door op een rustig moment een kopje thee of koffie te drinken aan de groepstafel.

Aan het einde van de dag kan het voorkomen dat wij niet voldoen aan de BKR tussen 17.15 en 18.00 uur. Bijvoorbeeld dat er nog 11 kinderen zijn en één beroepskracht. In principe gaat de pedagogisch medewerker pas naar huis wanneer het kind aantal (en/of de situatie) dit toe laat.

Er worden soms activiteiten alleen voor bepaalde groepen van de locatie georganiseerd. In dat geval wordt de beroepskracht-kindratio in de overige groep gewoon op groepsniveau en niet op centrum breed niveau berekend.

2.7 Kindzorg

Coach of mentorschap

Kindcentrum de Ontdekking wil de ontwikkeling van kinderen stimuleren, volgen en registreren. Peuters binnen het kindcentrum worden toegewezen aan een coach. De coach is een pedagogisch medewerker van de peutergroep. De aangewezen coach ziet het kind het meest en volgt de ontwikkeling nauwlettend. Deze observaties worden vastgelegd in BOSOS, het kind-volgsysteem binnen het kindcentrum, zie observatie en registratie.

Op de BSO hebben alle kinderen een mentor, dit is een pedagogisch medewerker die het kind het meeste ziet op de BSO. De pedagogisch medewerkers werken over het algemeen op vaste dagen, hierdoor ontstaat er continuïteit in het contact met het kind. Doordat de BSO onderdeel is van het kindcentrum, kennen wij (bijna) alle kinderen op de BSO. Dit maakt dat de continue screening op de ontwikkeling en het welbevinden van het kind hoog ligt.

De meerwaarde, van een coach of een mentor, voor ouders is dat zij een vast aanspreekpunt hebben bij vragen over de opvang en/of opvoeding. Mentoren en coaches (kunnen) worden uitgenodigd bij een gesprek binnen het kindcentrum. Bij peuters vindt het zo geheten 10-minuten gesprek tenminste één keer plaats, rond het 3e jaar van het kind. Hierbij is de Intern-Begeleider (IB-er) van het kindcentrum aanwezig, de coach en de ouders van het kind. Bij BSO kinderen vindt een gesprek plaats waarin er gesproken wordt over de ontwikkeling op aanvraag van school, ouders of de mentor van de BSO. Hier zijn geen vaste momenten voor ingepland.

De coaches/mentoren kunnen binnen het kindcentrum gemakkelijk de ontwikkeling en/of het welbevinden terugkoppelen naar collega's, de IB-er, directeur of leerkracht. Eventuele bijzonderheden of signalen in de ontwikkeling worden direct besproken met de IB-er. De pedagogisch medewerkers kunnen belangrijke observaties terugkoppelen naar elkaar, zodat de coach/mentor er actie op kan ondernemen.

Observatie en registratie

Vanuit de visie observeren wij gedurende de dag. Wanneer er tijdens een observatie opvallende gedragingen worden gesignaleerd, worden deze direct besproken met een

naaste collega. Bij voorkeur met de mentor. Iedere pedagogisch medewerker kan belangrijke afspraken en gebeurtenissen vastleggen in het overdrachtsschrift. De coach/mentor zorgt ervoor dat de acties die in het overdrachtsschrift staan worden opgepakt en afgehandeld. Belangrijke gebeurtenissen en/of afspraken worden vastgelegd. De BSO mentor doet dit in KOV-net, de peutercoach doet dit in BOSOS.

BOSOS is een kind-volgsysteem dat wordt gebruikt in het kindcentrum. Dit volgsysteem wordt ook gebruikt bij de (warme)overdracht naar de onderbouwleerkracht of bij een ontwikkelingsgesprek. Een peuter wordt geobserveerd wanneer hij 2 jaar en 9 maanden oud is en wanneer hij 3 jaar en 9 maanden oud is. Dit wordt gedaan aan de hand van observatiepunten uit BOSOS.

De BSO mentor observeert en registreert niet aan de hand van observatielijsten of een kind-volgsysteem. De mentor zorgt ervoor dat belangrijke afspraken en/of gebeurtenissen worden vastgelegd in KOV-net. Bij voorkeur doet de mentor dit direct. Mentoren hebben twee keer per jaar, november en juni, een mentorgesprek met het kind. Dit wordt gedaan aan de hand van een aantal standaard vragen. Deze gesprekken worden vastgelegd in KOV-net. Mentoren hebben geen vaste momenten voor het voeren van gesprekken met ouders en/of andere betrokkenen. Dit gebeurt op aanvraag van beide kanten.

2.8 Achterwacht

Peutergroep en BSO de Ontdekking zijn gevestigd in kindcentrum de Ontdekking. Vanaf 07.15 uur en tot laat in de middag zijn op school huishoudelijk medewerkers, leerkrachten, directeur en/of conciërge aanwezig, waarop in noodgeval een beroep kan worden gedaan. De achterwacht voor onze locatie is als volgt: de directeur en als tweede de conciërge. Deze volgorde geldt gedurende schoolweken; tijdens vakanties en schoolvrije dagen worden beschikbaarheid en volgorde telkens opnieuw vastgesteld.

- De achterwacht wordt voorafgaand aan iedere vakantie en schoolvrije dag besproken tussen de achterwacht en pedagogisch medewerkers. Beschikbaarheid en volgorde wordt per keer opnieuw vastgesteld;
- Per vakantiedag zal worden vastgesteld wie achterwacht is en wie de achterwacht van de achterwacht is. De telefoonnummers zijn opgenomen in het bestand op de mobiele telefoon van de locatie;

2.9 Klachten – Geschillencommissie

Wanneer ouders niet tevreden zijn over de dienstverlening, dan treedt in eerste instantie de interne procedure in werking. Dat betekent dat een gebeurtenis of omstandigheid eerst besproken wordt met de direct betrokkene, bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker. De ervaring leert dat de meeste aandachtspunten op dit niveau al worden afgehandeld. Is dit echter niet het geval dan kan degene die een klacht heeft ingediend dit voorleggen aan de directeur.

Bij vragen of opmerkingen kunnen ouders zich melden bij een van de pedagogisch medewerkers. Het team vergadert regelmatig met de directeur van DOK13 en de directeur van school en bespreekt dan de vragen/opmerkingen van ouders. Het streven is om vragen/opmerkingen zodanig te beantwoorden dat het ontstaan van een klacht maximaal wordt voorkomen.

Mochten ouders desondanks niet tevreden zijn over hoe er met een klacht is omgegaan of geen bevredigend antwoord hebben gekregen dan kan de vraag worden neergelegd bij de oudercommissie of de Geschillencommissie.

Indien de situatie naar uw mening daar toe aanleiding geeft, kunnen ouders ook direct hun klacht indienen bij de Geschillencommissie. Het verdient echter de voorkeur het vraagstuk eerst intern kenbaar te maken en de organisatie de gelegenheid te geven dit op te lossen.

DOK13 publiceert een Jaarverslag Klachten dat kan worden ingezien op de website van DOK13 en de school.

Mocht de interne klachtenprocedure geen oplossing bieden voor de ouder dan kan de Geschillencommissie ingeschakeld worden. DOK13 is hierbij aangesloten.

Meer informatie hierover kunt u krijgen bij de pedagogisch medewerkers, directie of de website www.dok13.info

2.10 Inzet stagiaires

DOK13 is een erkend leerbedrijf en leidt doelbewust toekomstige pedagogische medewerkers (collega's) op.

Stagiaires voeren tijdens de opvang hun schoolopdrachten uit en vervullen de daarbij behorende werkzaamheden. Ze verzorgen lichte ondersteuning van individuele kinderen of groepsgewijs. Hierbij staat welzijn en veiligheid van kinderen voorop. Stagiaires worden hierin begeleid door de vaste beroepskrachten door middel van observaties, feedback, evaluatiegesprekken met de opleidingsschool en het beoordelen en aftekenen van opdrachten. Tevens dragen pedagogisch medewerkers zorg voor het tijdig informeren van kinderen en ouders over de komst van stagiaires.

De vaste beroepskrachten dragen te allen tijde de eindverantwoordelijkheid in een groep.

Er is een maximale verhouding tussen pedagogisch medewerkers en beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires met betrekking tot hun formatieve inzet. Formatieve inzet betekent dat de beroepskracht-in-opleiding of stagiaire geheel of gedeeltelijk meetelt in de berekening van de BKR. Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers. Voorbeeld: bij inzet van 6 beroepskrachten mogen maximaal 2 hiervan beroepskrachten-in-opleiding en/of stagiaires zijn die formatief worden ingezet.

Op locaties waar maximaal 2 beroepskrachten worden ingezet zal met behulp van leerkrachten en directeur van de school als achterwacht, zorg worden gedragen voor het bewaken van kwaliteit en veiligheid.

In de huidige cao-afspraken is formatieve inzet onder bepaalde voorwaarden mogelijk voor de beroepskracht-in-opleiding (BBL) in afstemming met de stagebegeleider bij hde opleidingsschool. Ook de stagiaire (BOL) kan onder bijzondere omstandigheden (ziekte, vakantie) beperkt formatief ingezet worden. Daarnaast kunnen beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires boven-formatief worden ingezet, als extra ondersteuning.

Mits aan de randvoorwaarden wordt voldaan, zoals verantwoorde kinderopvang en voldoende kwalitatief goede begeleiding. Een BOL-stagiaire staat in principe boventallig op de groep. In de CAO zijn er enkele mogelijkheden geboden om een BOL-stagiaire formatief

in te zetten op basis van een arbeidscontract. Dit mag alleen in de volgende situaties: bij ziekte van een pedagogisch medewerker of tijdens schoolvakanties van de student. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden: 1. De student mag nooit alleen op de groep staan. 2. De MBO-student kan uitsluitend worden ingezet op de eigen stagelocatie. Op deze momenten zal deze medewerker volledig kunnen functioneren als beroepskracht en dus ook alle verantwoordelijkheden dragen.